

RÅDETS BESLUTNING

af 7. juni 1991

om vedtagelse af et særprogram for forskning og teknologisk udvikling inden for miljø
(1990—1994)

(91/354/EØF)

RÅDET FOR DE EUROPÆISKE
FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, særlig artikel 130 Q, stk. 2,

under henvisning til forslag fra Kommissionen ⁽¹⁾,

i samarbejde med Europa-Parlamentet ⁽²⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

Rådet har ved afgørelse 90/221/Euratom, EØF ⁽⁴⁾ vedtaget tredje rammeprogram for Fællesskabets indsats inden for forskning og teknologisk udvikling (1990—1994), som bl.a. fastsætter, hvilke foranstaltninger der skal gennemføres for at udvikle den videnskabelige viden og den tekniske kompetence, som Fællesskabet har brug for, navnlig for at kunne spille den rolle på miljøområdet, som er tillagt det ved afsnit VII i tredje del i Traktaten; nærværende beslutning skal træffes i lyset af den i præambelen til ovennævnte afgørelse anførte begrundelse;

ifølge Traktatens artikel 130 K iværksættes rammeprogrammet ved hjælp af særprogrammer, der udarbejdes i forbindelse med hver enkelt foranstaltning;

Det Fælles Forskningscenter (FFC) bidrager med sit eget program til gennemførelsen af de nævnte foranstaltninger;

grundforskningen på miljøområdet bør fremmes i hele Fællesskabet;

ud over særprogrammet vedrørende menneskelige ressourcer og mobilitet vil det kunne være nødvendigt at fremme uddannelsen af forskere i forbindelse med dette program;

der bør i forbindelse med dette program foretages en vurdering af de økonomiske og sociale virkninger samt de eventuelle teknologiske risici;

i henhold til artikel 4 i bilag I til afgørelse 90/221/Euratom, EØF omfatter det beløb, der skønnes nødvendigt til hele rammeprogrammet, et beløb på 57 mio. ECU til den centrale handlingsplan til udbredelse og udnyttelse af resultaterne, som skal fordeles proportionelt på de til særprogrammerne afsatte beløb;

i afgørelse 90/221/Euratom, EØF siges det, at Fællesskabets indsats inden for forskning navnlig må have som mål at styrke det videnskabelige og teknologiske grundlag for den europæiske industri og at fremme industriens konkurrenceevne på internationalt plan; det siges endvidere, at en fællesskabsaktion er berettiget, når den bidrager til blandt andet at styrke den økonomiske og sociale samhørighed i Fællesskabet og til at fremme dets generelle harmoniske udvikling, samtidig med at kravet om videnskabelig og teknisk kvalitet opfyldes; det er hensigten, at miljøprogrammet bidrager til at nå disse mål;

det er nødvendigt i størst muligt omfang at få de små og mellemstore virksomheder (SMV) til at deltage i dette program; der skal tages hensyn til deres særlige behov, uden at dette berører programmets videnskabelige og tekniske kvalitet;

det vil eventuelt være hensigtsmæssigt at give organer og virksomheder i europæiske tredjelande mulighed for at deltage i dette program;

som anført i bilag II til afgørelse 90/221/Euratom, EØF er det nødvendigt at tage hensyn til miljøbeskyttelse og livskvalitet ved at rette forskningsaktiviteterne mod forståelse af de grundlæggende miljømekanismer og mod udformning og iværksættelse af en samlet strategi for forebyggelse af risici, idet disse aktiviteter samtidig skal bidrage til forberedelse af kvalitets- og sikkerhedsnormer;

Udvalget for Videnskabelig og Teknisk Forskning (CREST) er blevet hørt —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Et særprogram for Det Europæiske Fællesskab for forskning og teknologisk udvikling inden for miljø, som beskrevet i bilag I, vedtages for en periode, som begynder den 7. juni 1991 og slutter den 31. december 1994.

⁽¹⁾ EFT nr. C 174 af 16. 7. 1990, s. 40.

⁽²⁾ EFT nr. C 324 af 24. 12. 1990, s. 283, og EFT nr. C 158 af 17. 6. 1991.

⁽³⁾ EFT nr. C 332 af 31. 12. 1990, s. 23.

⁽⁴⁾ EFT nr. L 117 af 8. 5. 1990, s. 28.

Artikel 2

1. De midler, der skønnes nødvendige til programmets gennemførelse, beløber sig til 261,4 mio. ECU herunder medregnet udgifter til personale og administration, der er på 15 mio. ECU.
2. En vejledende fordeling af midlerne er anført i bilag II.
3. Træffer Rådet en afgørelse i henhold til artikel 1, stk. 4, i afgørelse 90/221/Euratom, EØF, tilpasses nærværende beslutning tilsvarende.

Artikel 3

De nærmere bestemmelser for programmets gennemførelse, herunder satsen for Fællesskabets finansielle deltagelse, er anført i bilag III.

Artikel 4

1. I det andet år af programmets gennemførelse tager Kommissionen det op til fornyet vurdering og forelægger Europa-Parlamentet og Rådet resultaterne heraf i en rapport, der i givet fald ledsages af ændringsforslag.
2. Ved programmets udløb lader Kommissionen en gruppe uafhængige eksperter foretage en evaluering af resultaterne. Denne gruppes rapport, der ledsages af Kommissionens bemærkninger, forelægges for Europa-Parlamentet og Rådet.
3. Ved udarbejdelsen af de i stk. 1 og 2 nævnte rapporter tages der hensyn til de målsætninger, der er opstillet i bilag I til denne beslutning, og til artikel 2, stk. 4, i afgørelse 90/221/Euratom, EØF.

Artikel 5

1. Kommissionen er ansvarlig for gennemførelsen af programmet.
2. I de kontrakter, Kommissionen indgår, fastlægges parternes rettigheder og forpligtelser, herunder regler for udbredelse, beskyttelse og udnyttelse af forskningsresultaterne, i overensstemmelse med de i medfør af Traktatens artikel 130 K, stk. 2, vedtagne bestemmelser.
3. I overensstemmelse med målsætningerne i bilag I udarbejdes der et arbejdsprogram, som i givet fald ajourføres. I dette program fastlægges detaljerede målsætninger, arten af de projekter, der skal gennemføres, og de finansielle bestemmelser, der skal vedtages i denne forbindelse. Kommissionen indkalder tilbud vedrørende projektforslag på grundlag af arbejdsprogrammet.

Artikel 6

1. Kommissionen bistås af et udvalg bestående af medlemsstaternes repræsentanter og med Kommissionens repræsentant som formand.

2. Kommissionens repræsentant forelægger udvalget et udkast til de foranstaltninger, der skal træffes. Udvalget afgiver en udtalelse om dette udkast inden for en frist, som formanden kan fastsætte under hensyntagen til, hvor meget det pågældende spørgsmål haster. Det udtaler sig med det flertal, som er fastsat i Traktatens artikel 148, stk. 2, for vedtagelse af de afgørelser, som Rådet skal træffe på forslag af Kommissionen. Under afstemninger i udvalget tildeles de stemmer, der afgives af repræsentanterne for medlemsstaterne, den vægt, der er fastlagt i nævnte artikel. Formanden deltager ikke i afstemningen.

3. Kommissionen vedtager de påtænkte foranstaltninger, når de er i overensstemmelse med udvalgets udtalelse.

4. Er de påtænkte foranstaltninger ikke i overensstemmelse med udvalgets udtalelse, eller er der ikke afgivet nogen udtalelse, forelægger Kommissionen straks Rådet et forslag til de foranstaltninger, der skal træffes. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

5. Har Rådet efter udløbet af en frist, der under ingen omstændigheder kan være på over tre måneder regnet fra forslaget forelægges for Rådet, ikke truffet nogen afgørelse, vedtages de foreslåede foranstaltninger af Kommissionen.

Artikel 7

1. Den i artikel 6 fastsatte procedure anvendes i forbindelse med:

- opstilling og ajourføring af det i artikel 5, stk. 3, omhandlede arbejdsprogram
- indholdet af udbuddene
- vurderingen af de i bilag III omhandlede projekter samt af det beløb, der skønnes nødvendigt som Fællesskabets bidrag til disse projekter, når beløbet overskrider 0,3 mio. ECU
- undtagelser fra de generelle regler i bilag III
- deltagelse i enhver foranstaltning af organisationer og virksomheder fra tredjelande omhandlet i artikel 8, stk. 1 og 2
- enhver tilpasning af den vejledende fordeling af beløbet i bilag II
- foranstaltninger til evaluering af programmet
- bestemmelserne om udbredelse, beskyttelse og udnyttelse af programmets forskningsresultater.

2. Når Fællesskabets bidrag i henhold til stk. 1, tredje led, er på 0,3 mio. ECU eller derunder, underretter Kommissionen udvalget om projekterne og om evalueringsresultatet for disse.

Kommissionen underretter ligeledes udvalget om gennemførelsen af de i bilag III omhandlede ledsageforanstaltninger og samordnede aktioner.

Artikel 8

1. Kommissionen bemyndiges til i overensstemmelse med Traktatens artikel 130 N at føre forhandlinger om internationale aftaler med tredjelande, der deltager i COST, særlig EFTA-medlemslandene og landene i Central- og Østeuropa, med henblik på at knytte dem til hele programmet eller en del heraf.

2. Organisationer og virksomheder, der er etableret i europæiske tredjelande, kan på grundlag af kriteriet om gensidig fordel få adgang til at deltage i et projekt, der gennemføres som led i dette program. For så vidt angår projekter, der henhører under område 1 i bilag I, kan denne mulighed udvides til også at omfatte organisationer og virksomheder i andre tredjelande, der udfører forskning på dette område.

Intet kontraherende organ, der er etableret uden for Fællesskabet, og som deltager i en aktion under programmet, kan omfattes af Fællesskabets finansiering af programmet. Det pågældende organ deltager i de generelle administrative omkostninger.

Artikel 9

Denne beslutning er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Luxembourg, den 7. juni 1991.

På Rådets vegne

R. STEICHEN

Formand

BILAG I

DE VIDENSKABELIGE OG TEKNISKE MÅL SAMT PROGRAMMETS INDHOLD

Dette særprogram er i fuld overensstemmelse med den fremgangsmåde, der er indeholdt i tredje rammeprogram, både hvad angår de videnskabelige og tekniske mål og det overordnede sigte med programmet.

Punkt 3 A, 3 B, 3 D og 3 E i bilag II til rammeprogrammet udgør en integrerende del af nærværende særprogram.

De planlagte aktioner skal gøre det muligt at gennemføre omfattende projekter, som kan supplere og styrke de igangværende foranstaltninger under miljøforskningsprogrammerne; hovedmålet er at tage hensyn til miljøet og livskvaliteten ved at rette forskningsaktiviteterne mod forståelse af de grundlæggende miljømekanismer og mod udformning og iværksættelse af forebyggende strategier, der er integreret i alle menneskelige aktiviteter, og navnlig at reagere hurtigt på de videnskabelige udfordringer, som følger af de globale ændringer, samt at skabe kontinuitet i den videnskabelige støtte til Fællesskabets miljøpolitik.

Desuden må Fællesskabet etablere en multidisciplinær forskning, der giver mulighed for at studere alle biosfærens komponenter og dens historiske udvikling. I denne forskning skal der indgå undersøgelser af menneskets forhold til dets naturlige miljø såvel som af menneskets forhold til dets økonomiske, sociale, kulturelle miljø osv., da alle disse områder udgør et uadskilleligt hele.

I det følgende gives en analytisk beskrivelse af programmets indhold baseret på og under hensyntagen til ovennævnte bestanddele.

OMRÅDE 1: DELTAGELSE I PROGRAMMER VEDRØRENDE DE GLOBALE ÆNDRINGER

Målet er at bidrage til bedre at forstå de processer, der betinger miljøændringerne, samt at vurdere virkningerne af menneskets aktiviteter. Der lægges særlig vægt på anvendelsen af fysiske, kemiske og biologiske indikatorer, da sidstnævnte har det fortrin at kunne give et integreret svar på alle ændringsskabende faktorer. Fællesskabets deltagelse vil blive koncentreret om problemer, som vil få indflydelse på miljøpolitikken, og om områder, hvor Fællesskabet bedst er i stand til at sikre europæisk koordinering inden for rammerne af store internationale programmer, medens der dog samtidig tages hensyn til nationale programmer.

Naturskabte klimaændringer

Målet er at rekonstruere og opstille modeller for udviklingen i klimasystemet i fortiden for bedre at forstå, hvordan systemet kan udvikle sig fremover under påvirkningerne fra menneskets aktiviteter. Ved — sammen med andre palæoklimatiske data — at udnytte borekerneprøver af is, der skal udtages i de kommende år, vil forskningens sigte mod at rekonstruere og opstille modeller for kvartærklimacykler. Navnlig bør den seneste klimacyklus rekonstrueres nøje for at forstå og opstille modeller for den sidste istids opståen.

Menneskeskabte klimaændringer

Målet er at forstå, beskrive og forudsige klimaændringer som følge af drivhuseffekten, der forstærkes af menneskets aktivitet, for at fremskaffe et videnskabeligt grundlag for forebyggende og tilpasningsfremmende foranstaltninger. Programmet vil omfatte udvikling, afprøvning og indbyrdes sammenligning af integrerede højkvalitetsmodeller for globale ændringer, hvori indgår atmosfæren (herunder skyer), havene, biosfæren og kryosfæren — navnlig udvekslingerne mellem havene og atmosfæren — og med anvendelse af moderne superdatamater og datamat-sammenkoblingsteknikker.

Virkninger af klimaændringer

Målet er at forudsige de fysiske virkninger og virkningerne for mennesker af en eventuel klimaændring i Det Europæiske Fællesskab. Der vil blive lagt vægt på kvantitativ vurdering og modelberegning af virkningerne af den eventuelle klimaændring, navnlig havenes højere vandstand og følgerne heraf for Europas byer og lavtliggende kystområder, samt virkningerne for landbrug, skove, vandressourcer og andre erhvervsgrøner i Europa (turisme, arealanvendelse, energi, transport osv.).

Stratosfærisk ozon

Målet er at forstå og forudsige, hvilke processer der fører til nedbrydning af stratosfærens ozonlag og følgerne af denne nedbrydning samt at fremskaffe det nødvendige videnskabelige grundlag for forebyggende foranstaltninger.

Nye aktiviteter vil omfatte målekampanjer i Arktis i 1991/92 og 1992/93 for at bestemme den mulige nedbrydning af ozonlaget. Parallelt hermed vil der blive koordineret dataindsamling fra et net af målestationer på jorden, suppleret med målinger fra mobile stationer og laboratorieforskning i relevante kemiske reaktioner. Disse aktiviteter vil blive ledsaget af en modelopstilling for stratosfæriske processer, herunder følgerne af emissions-scenarier, og af en vurdering af de økologiske og sundhedsmæssige virkninger af øget UVB-stråling.

Troposfærens fysik og kemi

Målet er at klarlægge de vigtige fysisk-kemiske processer i troposfæren. Resultaterne af denne undersøgelse vil danne grundlaget for fastlæggelse af forebyggende foranstaltninger med henblik på at nedbringe emissioner. Nye indfaldsvinkler til at forstå troposfærens ozon- og hydroxyl-radikal-kemi samt de totale aktive nitrogenoxiders og kulbrinters (fast og luftformig fase) kemi, vil omfatte koordinerede renluftsmålekampanjer samt modelopstillingsarbejde, der kombinerer meteorologiske og kemiske modeller. Dette arbejde vil blive udvidet til at omfatte naturgivne emissioner af især terpener og andre kulbrinter samt af svovl- og halogenholdige forbindelser.

Biogeokemiske kredsløb

Målet er at uddybe forståelsen af de biogeokemiske kredsløb og forstyrrelserne heri forårsaget af menneskets aktiviteter samt at fremskaffe det videnskabelige grundlag for forebyggende og udbedrende foranstaltninger.

Der vil gennem et net af opsamlingsbassiner inde i landet blive opstillet en materialebalance for kemiske grundstoffer. Undersøgelsen af kilder og veje for naturgivne og menneskeskabte kemiske forbindelser i flodmundings- og kystmiljøet vil blive udvidet til ikke blot at omfatte Middelhavet, men også andre kystområder. Der vil blive lagt vægt på regionale projekter af international betydning, i givet fald i nært samarbejde med programmet for havforskning og -teknologi (MAST).

Økosystemers dynamik

Formålet er at forstå og forudsige de indbyrdes reaktioner mellem de globale ændringer og land- og ferskvandsøkosystemernes dynamik og at fremskaffe et videnskabeligt grundlag for en forebyggende og tilpassningsfremmende politik. Det nye element er den multidisciplinære indfaldsvinkel til undersøgelser af de vigtigste typer økosystemer, såsom vådområder, halvnaturlige økosystemer og agroøkosystemer. De globale virkninger af udnyttelse og rydning af tropeskove og savanner samt udviklingen generelt med hensyn til den biologiske og artsmæssige diversitet vil blive fulgt med særlig opmærksomhed efter nøje samordning med bioteknologi-programmet.

OMRÅDE 2: MILJØTEKNOLOGI

Målet er at fremme bedre miljøkvalitetsnormer ved at tilskynde til teknologisk innovation på førkonkurrencestadiet. De to hovedretninger for forskningen på dette område vil blive miljøovervågning, herunder anvendelse af telemåling, udvikling af rene teknologier og udvikling af forvaltningsteknikker, -systemer og -metoder til at beskytte og genetablere miljøet. På dette område vil der navnlig blive ydet støtte til Det Europæiske Miljøagentur arbejde.

Vurdering af miljøkvalitet og -overvågning

Målet er at bidrage til at udvikle avanceret udstyr og analysemetoder til effektive miljøovervågningssystemer. Forskningen skal sigte mod at udvikle både luftbårne og landbaserede metoder og instrumenter til måling af atmosfærens bestanddele og udarbejde avancerede metoder, der bl.a. indbefatter anvendelse af biologiske parametre, til vurdering af miljøkvalitet. Der vil blive lagt særlig vægt på en analyse af forurenende emissioner, herunder lydforurening, af affald, vand og spildevand, herunder de forurenende stoffers adfærd i jordlagene indtil grundvandet. Arbejdet vil ligeledes omfatte udvikling og afprøvning af overvågnings- og alarmsystemer i forbindelse med naturkatastrofer såsom jordskælv og vulkanudbrud, jordskred, storme og oversvømmelser samt skovbrande.

Teknologier til beskyttelse og genetablering af miljøet

Målet er at bidrage til at udvikle teknologier med henblik på beskyttelse og genetablering af miljøet, herunder alle de vigtigste aspekter af by- og landmiljøet. Forskning i behandling og i kemisk, fysisk, biologisk eller

mikrobiologisk bortskaffelse af giftigt affald og spildevand samt genanvendelse af by-, landbrugs- og industriaffald skal suppleres med udvikling af lidet forurenende teknologier med ringe emission til udvalgte industrisektorer.

Forskning med henblik på at forebygge alvorlige industri- og transportulykker gennem en større forståelse af risikofænomener vil blive udvidet til også at omfatte metoder til validering af risikovurdering, der især skal inddrage samfundsmæssige faktorer; de skal ligeledes omfatte udvikling af alternative mindre risikobetonede teknologier og avancerede proceskontrol- og detektionssystemer.

For så vidt angår monumenter og genstande, som indgår i Europas kulturarv, skal forskningen kvantificere årsagerne og mekanismerne, der fører til ødelæggelse, hvad enten det skyldes naturgivne eller miljømæssige faktorer; der vil her også blive anvendt historisk datering; der skal udvikles nye metoder til tilstandsvurdering, og det videnskabelige grundlag for behandling samt materialer til konservering vil blive udbygget. Aktiviteter på dette område vil blive koordineret med EUREKA-projektet Euro-Environnement, og forskningshold, der finansieres af programmet, vil deltage i EUREKA-projektet Eurocare.

OMRÅDE 3: FORSKNING I MILJØSPØRGSMÅLS ØKONOMISKE OG SAMFUNDSMÆSSIGE ASPEKTER

Det overordnede mål er at forbedre forståelsen af de juridiske, økonomiske, sociale, etiske og sundhedsmæssige aspekter af miljøpolitik og -forvaltning. Forskningen vil omfatte de afgørende områder af miljørelateret samfundsvidenskab og forskning i miljøøkonomi, fra grundlæggende udformning af metoder og begreber samt deres anvendelse på miljøspørgsmål, til deres indarbejdning i specifikke EF-sektorpolitikker og miljøforskningsprogrammer.

Samfundsøkonomisk vurdering af miljøændringer

Formålet er at udvikle begreberne inden for miljørelateret samfundsvidenskab og miljøøkonomi og at anvende dem på miljøændringer og på principperne for en bæredygtig udvikling. Der vil blive taget hensyn til den stadig større videnskabelige forståelse af det menneskelige og naturlige miljø. Der vil blive lagt særlig vægt på integrering af forsknings- og udviklingsbestræbelserne i medlemsstaterne og på at oprette samarbejdsforbindelser med internationale programmer inden for samme område.

Emnerne vil omfatte: indarbejdning af miljøparametre i økonomisk metodologi; risiko/lønsomhedsanalyser; miljøindikatorer; risikoopfattelse; miljøetik; tidlig varsel om miljøændring, herunder vurdering af den demografiske og teknologiske ændring.

Samfundsøkonomiske virkninger af miljøpolitik og -forskning

Formålet er at indarbejde miljørelaterede samfundsøkonomiske faktorer i EF's politikker og at skabe en samfundsøkonomisk dimension i EF's forskning og udvikling på miljøområdet. Gennem arbejdet med dette emne skal det sikres, at der i tråd med bestemmelserne i Den Fælles Akt tages tilstrækkeligt hensyn til miljøfaktorer i EF's sektorpolitikker og den hertil hørende forskning og udvikling.

Eftersom videnskabelige og samfundsøkonomiske parametre er snævert indbyrdes afhængige i en række forskningsemner i det nuværende program, skal arbejdet på dette område ligeledes sikre, at samfundsøkonomiske overvejelser og parametre indarbejdes korrekt i de relevante koordinerede forskningsprojekter. Eksempler herpå er: integrerede systemer for genanvendelse af affald i det indre marked; økologiske følger af demografiske og befolkningsmæssige ændringer (f.eks. i Alperne og andre bjergegne); turismens indvirkninger på miljøet.

OMRÅDE 4: NATURGIVNE OG TEKNOLOGISKE RISICI

Målet er at bidrage til at løse vidtrækkende problemer af tværnational interesse gennem systematisk og tværfaglig forskning.

Projekterne vil omfatte følgende områder:

Naturgivne risici

Målet er at forstå årsagerne til, mekanismerne for og følgerne af farlige miljøfænomener og at tilvejebringe det nødvendige videnskabelige grundlag for katastrofeforvaltning (beredskab, forudsigelse, alarm, afhjælpning eller forebyggelse, istandsættelse og genoprettelse).

Integreret forskning på dette område vil yde et europæisk bidrag til det internationale tiår for begrænsning af naturkatastrofer. Det vil omfatte telluriske, meteorologiske og hydrogeologiske ulykker, herunder forskning i skovbrande, oversvømmelser og skræntinstabilitet samt ekstremt farlige meteorologiske begivenheder.

Forskning i telluriske katastrofer (jordskælv og vulkanudbrud) vil hovedsagelig bestå i teoretiske undersøgelser af telluriske fænomener og struktureres opførsel under sådanne fænomener og sigte mod oprettelse af målesteder i marken og af netværk til hurtig indgriben i udvalgte aktive områder i Fællesskabet.

Teknologiske risici

Formålet er at forstå følgerne af menneskets aktiviteter, teknologier og produkter for menneskets sundhed og miljøet. Resultaterne af denne forskning danner grundlag for EF's forebyggende politik og lovgivning.

Forskning på dette område vil omfatte udformning og validering af systemer til afprøvning og vurdering af kemikaliers virkninger på sundheden og miljøet. Den vil blive suppleret med undersøgelser af virkningerne af miljøforurening og af elektromagnetiske emissioner for menneskets sundhed. Desuden vil farerne for jordens og grundvandets kvalitet på grund af landbrugets teknologi og arealanvendelsen blive undersøgt. Dette arbejde vil ligeledes omfatte regionale aspekter af økosystempleje, herunder eutrofiering af kystfarvande (i forbindelse med særprogrammer for havforskning og -teknologi), beskyttelse og bevarelse af habitater, skovdød og forsuring af vandområder.

Ørkendannelse i Middelhavsområdet

Målet er at vurdere naturgivne og menneskeskabte årsager, mekanismer og virkninger af ørkendannelsen i Middelhavsområdet. Forskningen vil omfatte fortiden, årsagerne (menneskeskabte og klimatiske) samt følgerne af ørkendannelse. Der vil blive udviklet strategier med henblik på at bekæmpe ørkendannelsen, og man vil undersøge mulighederne for at anvende disse på udvalgte afprøvningsområder.

BILAG II

VEJLEDENDE FORDELING AF DE MIDLER, DER SKØNNES NØDVENDIGE

(mio. ECU)

Område	Fordeling
1. Deltagelse i programmerne vedrørende de globale ændringer	104,6
2. Miljøteknologi	65,3
3. Forskning i miljøspørgsmåls økonomiske og samfundsmæssige aspekter	15,7
4. Naturgivne og teknologiske risici	75,8
	I alt 261,4 ⁽¹⁾ ⁽²⁾

(1) Herunder personaleudgifter, som beløber sig til 10,4 mio. ECU, og administrationsudgifter, som beløber sig til 4,6 mio. ECU. Mindst 10% af det samlede beløb vil blive afsat til grundforskning og 2% til uddannelse.

(2) Et yderligere beløb på 150 mio. ECU skal anvendes til FFC's forskningsaktiviteter på miljøområdet, herunder et beløb på 1,5 mio. ECU, der er FFC's bidrag til den centrale handlingsplan for udbredelse af resultaterne i henhold til dette særprogram.

Et beløb på 2,6 mio. ECU, som ikke er medregnet i de 261,4 mio. ECU, vil blive afsat som bidrag fra det særlige miljøprogram til den centrale handlingsplan, som tager sigte på udbredelse og udnyttelse af resultaterne.

Fordelingen på forskellige områder udelukker ikke, at et projekt kan høre ind under flere områder.

BILAG III

NÆRMERE BESTEMMELSER OM PROGRAMMETS GENNEMFØRELSE

1. Kommissionen gennemfører programmet på grundlag af målene og det videnskabelige og tekniske indhold, som er beskrevet i bilag I.
2. De i artikel 3 omhandlede bestemmelser for programmets gennemførelse omfatter forskningsprojekter og projekter vedrørende teknologisk udvikling, ledsageforanstaltninger og samordnede aktioner:

— Forskningsprojekter

Projekterne gennemføres på grundlag af kontrakter om forskning og teknologisk udvikling med omkostningsdeling. Der skal ved udvælgelsen af projekterne tages hensyn til kriterierne i bilag III til afgørelse 90/221/Euratom, EØF og til målene i bilag I til denne beslutning.

Fællesskabets finansielle deltagelse i aktioner med omkostningsdeling overskrider normalt ikke 50 %. Universiteter og andre forskningscentre, der deltager i aktioner med omkostningsdeling, vil for hvert projekt kunne anmode om enten en finansiering på 50 % af de samlede udgifter eller en finansiering på 100 % af de yderligere marginalomkostninger.

Forskningsaktioner med omkostningsdeling skal som hovedregel gennemføres af deltagere, der er etableret i Fællesskabet. Projekter, som f.eks. universiteter, forskningsorganisationer og industrivirksomheder, herunder små og mellemstore virksomheder, kan deltage i, skal som hovedregel have mindst to deltagere, som skal være uafhængige af hinanden og etableret i forskellige medlemsstater. Kontrakter om forskningsaktioner med omkostningsdeling skal som hovedregel indgås efter en udvælgelsesprocedure med indkaldelse af tilbud, som offentliggøres i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

For at sikre en fuldstændig gennemsigtig fremgangsmåde offentliggør Kommissionen en vejledning med en nærmere forklaring af samtlige de regler, der gælder for projekternes udvælgelse.

— Ledsageforanstaltninger

De i artikel 7 nævnte ledsageforanstaltninger består i:

- tilrettelæggelse af seminarer, kurser og videnskabelige konferencer
- intern samordning ved oprettelse af integrationsgrupper
- avancerede uddannelsesforanstaltninger, idet der lægges vægt på det tværfaglige
- bedre udnyttelse af resultaterne
- kontinuerlige overvejelser over langsigtede miljøproblemer i en ekspertgruppe på højt niveau
- uafhængig videnskabelig og strategisk vurdering af, hvordan projekterne og programmet fungerer.

— Samordnede aktioner

Samordnede aktioner består i bestræbelser fra Fællesskabets side for at koordinere individuelle forskningsaktiviteter, som gennemføres i medlemsstaterne. De kan finansieres med op til 100 % af samordningsomkostningerne.

3. Udbredelsen af den viden, der er opnået i forbindelse med projekternes gennemførelse, foregår dels som led i særprogrammet, dels ved hjælp af en central handlingsplan i overensstemmelse med den afgørelse, der er nævnt i artikel 4, stk. 3, i afgørelse 90/221/Euratom, EØF.